

Til samtlige departementer
og Statsministerens kontor

Rundskriv R-12/2000

Deres ref

Vår ref
00/5428 C TT/

Dato
11.12.2000

RETNINGSLINJER FOR MATERIALE TIL REGJERINGENS FØRSTE KONFERANSE OM STATSBUJETTFRSLAGET 2002

1. INNLEDNING

Regjeringen vil på sin første rammekonferanse 11-13. mars 2001 fastsette foreløpige rammer for forslag til statsbudsjett for 2002. Dette rundskrivet gir retningslinjene for det materiale departementene skal utarbeide til denne budsjettkonferansen.

Finansdepartementet tar sikte på at det til marskonferansen skal utarbeides

- et i størst mulig grad administrativt omforent konsekvensjustert budsjett
- oversikt over fagdepartementenes forslag til nye større satsinger på politisk høyt prioriterte områder
- oversikt over mulige budsjett-tiltak for å tilpasse statsbudsjettets utgiftsside og skape rom for evt. nye satsinger.

Fristen for innsending av konsekvensjustert budsjett til Finansdepartementet er satt til 19. januar 2001, slik at det før Regjeringens rammekonferanse er tid til kontakt på administrativt nivå mellom fagdepartementene og Finansavdelingen om konsekvensjusteringen. Forslag om store satsingstiltak må fremmes innen 26. januar 2001.

Materialet skal sendes inn i 10 eksemplarer.

Forslaget til konsekvensjustert budsjett og satsingsforslag skal også leveres på diskett, se avsnittene 2.8, 2.9 og 4.

Utgangspunktet for alt materiale er det budsjett Stortinget har saldert for 2001. Finansdepartementet v/Finansavdelingen vil være behjelpelig med å skaffe utskrift av det endelige salderte budsjettet, kontaktperson er A.K. Holand (tlf 44307).

2. KONSEKVENSJUSTERT BUDSJETT

2.1 Generelt

Erfaringene fra de senere år viser at det rent teknisk er mest hensiktsmessig å benytte saldert budsjett (blå bok) som grunnlag for konsekvensjusteringen. Finansdepartementet ber derfor om at det i konsekvensjusteringsmaterialet for 2002-budsjettet tas utgangspunkt i saldert budsjett for 2001.

Ved konsekvensjusteringen av utgiftene for et departement, medtas også den del av departementets utgifter som er ført opp under statsbankene (jf. 2.7.1).

Finansdepartementet vil understreke viktigheten av at det legges vekt på å få fram tall i det konsekvensjusterte budsjettet som gir en mest mulig korrekt vurdering av det enkelte departements utgifter. Dette materialet benyttes bl. a. i Finansdepartementet i de framskrivninger som gjøres for å beregne budsjettets balanse for kommende år. Denne gang bes departementene om å utarbeide konsekvensjustert budsjett for 4-årsperioden 2002-2005.

Forslag om økning som bygger på politiske prinsippvedtak utenom budsjettbehandlingen for 2001, eller på framlagte langtidsplaner for enkelte sektorer, kan ikke innarbeides ved konsekvensjusteringen. Slike forslag må eventuelt tas med blant forslag om nye store satsingsforslag (jf. avsnitt 4), og realitetsvurderes i den sammenheng.

Finansdepartementet vil minne om at det er avgjørende for den samlede budsjettbehandlingen at eventuelle satsinger i sektormeldinger tilpasses prioriteringene og timeplanen for den ordinære budsjettprosessen, og at slike meldinger unngår å legge føringer på skatte- og avgiftsopplegget.

Finansdepartementet vil presisere at konsekvensjusteringen har som formål å gi et grunnlag for fastlegging av det enkelte departements budsjetttrammer for 2002. Konsekvensjusteringen legger i seg selv ikke føringer på de konkrete bevilgninger som foreslås på enkelte poster. Viktige unntak fra dette er regelstyrte ordninger og flere av bevilgningene i postgruppen 90-99, der det konsekvensjusterte beløpet skal være et best mulig anslag på den forventede bevilgningen.

2.2 Driftspostene (01-26)

Ved konsekvensjusteringen av driftspostene skal en som hovedregel videreføre samme nominelle beløp som i det salderte budsjettet for 2001. Unntak gjelder for de tilfelle der en del av aktiviteten er tidsbegrenset, og det ikke foreligger vedtak om at den skal fortsette utover 2001. Da må beløpene i de påfølgende år reduseres tilsvarende.

Dersom man som en direkte konsekvens av Stortingets bevilgningsvedtak eller vedtak fattet av Regjeringen er bundet til en opptrapping eller nedtrapping etter 2001, skal man føre opp de endringer som vil være konsekvensen i de påfølgende år. I kommentarene må det påpekes hvilke forhold som medfører at man anses bundet til en eventuell opptrapping eller nedtrapping.

2.3 Bygge-, anleggs- og utstyrsposter (30-49)

For enkeltstående bygg med tilhørende utstyr, oppføres nødvendige beløp for byggearbeid som er i gang eller skal settes i gang i 2001, etter planlagt tempo. Det føres ikke opp beløp til igangsetting av nye bygg i 2002. Jf. nærmere omtale under avsnitt 5.

For store nyinnkjøp utenom nybygg, og for post 45 (Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold), skal en føre opp samme nominelle beløp som i saldert budsjett for 2001 dersom det ikke foreligger store engangstiltak som er forutsatt avsluttet innen 2001.

Konsekvenser av bestillingsfullmakter eller andre særskilte "romertalls-vedtak" i Stortinget forutsettes vanligvis dekket innenfor uforandret bevilgningsvolum for påfølgende år. Det må gis særskilt begrunnelse dersom et departement foreslår at bestillinger eller andre forpliktelser må føre til økning av bevilgning.

Større anleggsvirksomhet skal normalt føres opp med samme nominelle beløp som i saldert budsjett for 2001.

2.4 Overføringspostene (50-89)

Under regelstyrte ordninger skal det prognoseteknisk beste beløpsanslag føres opp i det konsekvensjusterte budsjettet, gitt at de lover, tilskudsregler, tilskuddssatser og forskrifter mv som er lagt til grunn i budsjettet for 2001 holdes uendret i 2002-2005. Det skal tas hensyn til demografiske faktorer og prognoser for utviklingen i antall stønadsenheter hvor ytelsen følger pliktmessig, f. eks. av antall trygdemottakere, pensjonister, elever/studenter som mottar lån/stipend.

Rammebudsjettering krever at det legges stor vekt på arbeidet med å framskrive utgiftene under uendret regelverk. De viktigste beregningsmessige forutsetningene må spesifiseres. Også for utgifter som ikke er pliktmessige, kan det foreligge et behov for å forbedre prognoseteknikkene. Det oppfordres derfor til å videreutvikle prognosemodellene for de store overføringsordningene. For Folketrygdens store utgiftsposter (praktisk avgrenset til poster hvor saldert budsjett for 2001 er større enn 500 mill. kroner) bør de benyttede prognosemodellene beskrives kort, samtidig som det oppgis referanser til mer fullstendig dokumentasjon.

Konsekvenser av tilsagnsfullmakter eller andre særskilte "romertalls-vedtak" i Stortinget forutsettes vanligvis dekket innenfor uforandret bevilgningsvolum for påfølgende år. Også her må det gis særskilt begrunnelse dersom et departement foreslår at tilsagn eller andre forpliktelser må føre til økning av bevilgning.

Utgiftene til næringsavtaler, med unntak av fiskeriavtalen, og rammetilskudd til kommunene føres opp med uendret nivå, dersom det ikke er fattet vedtak som tilsier en annen utvikling. I tilfeller der konsekvensjusteringen av postene 60-69 viser vesentlige endringer, må virkningen for eventuelle kommunale egenandeler beregnes, jf. forøvrig avsnitt 6.1.

Overføringsbevilgninger som må anses som engangstiltak i 2001, videreføres ikke.

2.5 Postgruppen 90-99

Innenfor postgruppen 90-99 skal de poster som er budsjettstyrte føres opp med samme nominelle beløp som i saldert budsjett for 2001. De øvrige postene i denne gruppen skal konsekvensjusteres etter en vurdering av hva som er et realistisk bevilgningsbehov i de kommende år.

2.6 Inntekter

Også inntektspostene skal konsekvensjusteres for perioden 2002-2005. Der hvor det er direkte sammenheng mellom bestemte inntekter og utgifter, må inntektsanslaget økes minst tilsvarende økningen på utgiftssiden.

2.7 Spesielle områder

Bistandsrammen føres i utgangspunktet opp med uendret beløp.

Utgiftene til statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten føres opp på grunnlag av Statoils planer og prognoser, bearbeidet i Olje- og energidepartementet.

Forøvrig vil spesielle områder bli tatt opp direkte med vedkommende departement.

Finansdepartementet vil forøvrig be departementene være oppmerksom på hensynet til realistisk budsjettering allerede fra første fase i budsjettarbeidet for 2002.

2.7.1 Statsbankene

Til Regjeringens første budsjettkonferanse om 2002-budsjettet ber en om følgende innspill om statsbankene:

- Konsekvensjustert budsjett; Oppdaterte anslag på de kapitler og poster som refererer seg til statsbankenes innlånsvirksomhet for årene 2002 – 2005. Bevilgningsforslagene skal baseres på de rammer for nye bevilgninger som er saldert for 2001, jf. St. prp. nr. 1 (2000–2001), St.prp. nr.1 tillegg nr. 10 (2000-2001) og de tilhørende budsjettinnstillingene.
- Nye satsingsforslag; Eventuelle forslag til endrede innvilgningsrammer.

I tillegg til ovennevnte bes det om følgende informasjon for årene 2002-2005 om de enkelte statsbankene:

Husbanken

- Gjennomsnittlig utestående lån
- Fordelingen mellom fast og flytende rente
- Renteinntekter fra lånetakerne
- Forventet tap på utlån dersom det ikke er samsvar mellom forslag til bevilgning til tapsfond og faktiske forventede tap

Statens nærings- og distriktsutviklingsfond inkludert lån til landbruksformål

- *Grunnfinansierings-, lavrisiko- (inkludert nye lån til landbruksformål) og risikolåneordningene*
  - Gjennomsnittlig innlån fra staten
  - Fordelingen mellom korte og lange innlån
- *Lån til landbruksformål innvilget før 1.1 2001 (tidligere Landbruksbanken)*
  - Gjennomsnittlig utestående lån (boligformål og landbruksformål)
  - Fordelingen mellom fast og flytende rente

Statens lånekasse for utdanning

- Gjennomsnittlig utestående lån (rentebærende og ikke-rentebærende lånemasse)
- Fordelingen mellom fast og flytende rente
- Renteinntekter fra lånetakerne
- Forutsetningene som ligger bak beregning av renteinntekter fra lånetakerne
- Forutsetningene som ligger bak beregning av renter til staten

Det vil bli sendt ut brev med nye renteforutsetninger for årene 2002-2005 i uke 1 2001.

2.8 Tabeller - tekniske direktiver

Konsekvensjusterte beløp for 2002 føres som tidligere opp på eget ark med angivelse av kapittel, post og beløp i tusen 2001-kroner, men slik at bare endring i forhold til saldert budsjett for 2001 skal angis. Poster som skal videreføres med samme nominelle beløp som i 2001, skal dermed ikke føres opp. Dette vil bl. a. gjelde flesteparten av driftspostene 01-24 og en rekke overføringsposter. Poster som viser økning føres opp uten fortegn, mens poster som viser nedgang føres opp med negativt fortegn (-). Merk spesielt at dersom det ikke skal føres opp beløp i 2002 og påfølgende år, noteres konsekvensjusteringen teknisk ved å føre opp beløpet fra saldert budsjett for 2001 med negativt fortegn i alle kolonnene.

Data skal i tillegg leveres på diskett etter følgende format:

budsjettår, budsjettrunde, fagdep nr, programområdenr, programkategorinr, kapitteinr, postnr, underpostnr, K01, K02, K03, K04 der

- K01 mv er endring i tusen kr i forhold til saldert budsjett for 2001
- poster som viser nedgang føres opp med negativt fortegn (tegnet "-" plasseres foran tallet)
- Konsekvensjustert budsjett er gitt budsjettrunde nr. 1, jf. andre felt i tabellen. Denne nummereringen er innført for å øke sikkerheten ved innlesing av data i Finansavdelingens budsjettdatabase.

Eksempel på utfylt oppsett:

2002	1	16	23	10	1600	1	1	1000	1000	1000	1000
2002	1	16	23	10	1600	1	2	0	500	-500	0
2002	1	16	23	10	1600	21	0	-5000	-5000	-5000	-5000
2002	1	16	23	10	1602	1	2	500	500	500	500

Dataene må være lagret som ren tekst. Hvert felt skal være atskilt med én tabulator, og alle felter må fylles ut.

Dataene skal leveres på standard DOS-formatert 3^{1/2}" diskett og være scannet for datavirus. Filen skal kalles KON01fag.txt (der "KON" står for Konsekvensjustert budsjett, og "fag" skal erstattes med forkortelse for det aktuelle departement).

Spørsmål rettes til Robert Bakke (tlf. 44317) eller Ann Kariin Holand (tlf. 44307).

Selv om bevilgningsforslagene når de fremmes for Stortinget er slått sammen til en felles driftspost, må fagdepartementene fremdeles spesifisere lønnsutgifter og utgifter til kjøp av varer og tjenester på underposter i Regjeringens interne budsjettarbeid. Dette er nødvendig for å kunne foreta en korrekt pris- og lønnsomregning av budsjetttrammene. Budsjettprosessen er tjent med at arbeidet med pris- og lønnsomregning gir riktige utgiftsrammer for det enkelte fagdepartement. Ved rapportering av driftsutgifter, må post 01 derfor rapporteres med underpost 1 Lønn og godtgjørelser eller 2 Kjøp av varer og tjenester. Dette innebærer at Finansdepartementet i budsjett databasen som brukes i arbeidet med statsbudsjettet slår sammen underpostene 11-19 til underpost 1 og underpostene 21-29 til underpost 2.

Som det framgår av avsnittet over, blir altså framgangsmåten for fagdepartementene den samme som for innsending av rammefordelingsforslaget for 2001-budsjettet.

2.9 Tekstkommentarer

Tekstkommentarene skal redegjøre for alle relevante prognoseforutsetninger, og kort dokumentere hvordan beregningene er foretatt. Plantall medtas i den utstrekning de reelt sett belyser budsjettutviklingen på en nyttig og pålitelig måte. Teksten skal leveres på standard 3^{1/2}" diskett. Teksten må være lagret som et Word97-dokument. Filen skal kalles KON01fag.doc (der "KON" står for Konsekvensjustert budsjett, og "fag" skal erstattes med forkortelse for det aktuelle departement).

3. SPESIFIKASJON AV DRIFTSPOSTENE FOR 2001-BUDSJETTET

Etter sammenslåingen av de tidligere postene 1 og 11 til en felles driftspost 1, vil ikke lenger Stortingets budsjettvedtak inneholde informasjon om lønnsutgifter og kjøp av varer og tjenester. For å kunne foreta en tilfredsstillende fordeling av lønnsoppgjøret for statsansatte våren 2001 er det nødvendig å vite hvordan fagdepartementene vil fordele driftsutgiftene som er saldert av Stortinget for 2001 på lønn og godtgjørelser og kjøp av varer og tjenester.

Finansdepartementet ber derfor om at fagdepartementene sender en egen oversikt over hvordan de salderte driftspostene (post 1) for 2001 vil bli fordelt på underpost 1 og underpost 2. Fristen for denne rapporteringen er 12. januar 2001.

4. NYE STØRRE SATSINGSFORSLAG

Som i fjor ber vi om at det blir sendt inn oppgave over forslag om nye større satsingsforslag som departementet mener bør fremmes i 2002. Som nevnt foran er fristen for slike forslag satt til 26. januar 2001. Forslaget sendes inn i 10 eksemplarer, og i tillegg sendes kopi til Kommunal- og regionaldepartementet v/ Kommunalavdelingen av forslag som berører kommunesektoren. Teksten skal også leveres på 3^{1/2}" diskett. Teksten må være lagret som et Word97-dokument. Filen skal kalles SAT01fag.doc. (der "SAT" står for satsingsforslag, og "fag" skal erstattes med forkortelse for det aktuelle departement).

Det må legges ved utredninger som er foretatt om saken, og utarbeides et særskilt notat som inneholder:

- en beskrivelse av tiltakets formål og varighet
- en beskrivelse av gjennomført/planlagt utredningsprosess bak tiltaksforslaget, herunder kontakt med berørte parter (for eksempel Kommunenes sentralforbund).
- en vurdering av behovet og hvilke resultater tiltaket forventes å gi, herunder nyttevirkninger målt i kroner og hvordan resultatoppfølgingen skal foregå
- det konkrete forslag om aktivitet og bevilgning i 2002
- beregning av eventuell kommunal medfinansiering, jf. pkt. 6.1.

Dersom det er aktuelt å sette i gang et tiltak i 2002 som først får helårsvirkning senere år, må også konsekvensene for senere budsjettår tallfestes og kommenteres.

Det må lages en oppstilling som viser alle de kapitler og poster som er relevante for det formålet som profileringsforslaget skal tilgodese.

Bevilgningsforslaget skal inkludere alle kostnader knyttet til tiltaket, herunder behov for nybygg og økte husleiekostnader.

Finansdepartementet vil ved vurderingen av hvilke satsingsforslag som skal anbefales ført til profilbehandling, legge stor vekt på

- i hvilken grad tiltaket bidrar til å gi budsjettet en profil som er i tråd med Regjeringens forutsetninger
- tiltakets samfunnsøkonomiske lønnsomhet.

Ved beregning av samfunnsøkonomisk lønnsomhet legges det til grunn at kostnads- og nyttesiden av et tiltak tallfestes og dokumenteres så langt det er mulig. Tiltak som er mangelfullt utredet og dokumentert vil normalt ikke bli foreslått ført til profilbehandling.

I tilfeller der det ikke har latt seg gjøre å foreta en tilfredsstillende utredning av satsingsforslagene kan imidlertid Finansdepartementet, etter en særskilt vurdering, godta at departementet kommer tilbake på et senere tidspunkt med supplerende informasjon vedrørende strekpunkt 2 og 3 i 5 punktets listen over. Dette må i så fall skje senest samtidig med innsendelsen av rammefordelingsforslaget. Når forslaget sendes inn 26. januar må det komme klart fram hvilke utredninger som vil bli foretatt.

Mindre forslag om nye tiltak må hvert departement selv eventuelt innarbeide under fordelingen av den departementsramme som fastsettes av Regjeringen.

Satsing på omstilling og fornyelse

Det vil i arbeidet med budsjettet for 2002 bli fokusert på Regjeringens arbeid med fornyelse av offentlig sektor. Det er ønskelig å se alle departementenes arbeid med omstilling innenfor egne områder i sammenheng. Det legges derfor opp til en felles omtale av Regjeringens satsing på fornyelse i 2002 i finansministerens materiale til Regjeringens budsjettkonferanse, samt overfor Stortinget i St. prp. nr. 1.

Departementene bes derfor om å klargjøre hvilke profilforslag og forslag til større omprioriteringer som er i samsvar med målene i fornyelsesprogrammet. Programmets overordnede mål er å fornye, omstille og effektivisere forvaltningen slik at den kan fungere bedre i forhold til befolkningens behov og samfunnsøkonomiske hensyn. Hovedmålene for programmet er:

- Organisasjon og tjenesteproduksjon skal være basert på brukernes behov.
- Ressurser skal overføres fra administrasjon til tjenesteyting, og fra sektorer med synkende behov til sektorer med økende behov.
- Effektivisering av ressursbruken og økt handlingsrom på alle nivåer.

Ved den videre prioriteringen av forslagene vil det bli lagt særlig vekt på om forslagene bidrar til å realisere programmets hovedmål, og i hvilken grad forslagene gir grunnlag for en samlet lavere ressursbruk senere. I omtalen av profilforslagene bør departementene derfor legge særlig vekt på å få frem hvilke gevinster en forventer å oppnå som følge av omstillingen, og hvordan disse gevinstene vil bli tatt ut, herunder om tilføring av ekstra midler i 2002 vil kunne resultere i en forpliktende plan om reduksjon av budsjetttrammene for senere år.

5. FORSLAG OM IGANGSETTING AV NYE BYGG

Byggesaker behandles todelt, etter samme mønster som for 2001-budsjettet:

i) Prosjekter der fagdepartementene dekker husleie innenfor uendrede budsjetttrammer

Forslag om bevilgninger til bygg hvor departementene fullt ut dekker husleie og andre kostnader innenfor rammen skal som hovedregel kunne fremmes for Stortinget uten eget fremlegg av kostnadsramme for Finansdepartementet eller Regjeringen. Det legges ikke opp til at enkeltprosjekter skal spesifiseres i St.prp. nr. 1.

Ved konsekvensjusteringen av Statsbyggs post 30 Igangsetting av nye byggeprosjekter, gjøres det et anslag over behovet for startbevilgninger til nye prosjekter/rehabiliteringer der fagdepartementene vil dekke alle leieutgifter innenfor uendret budsjettramme. Anslaget kan eventuelt justeres i senere budsjettkonferanser.

Innenfor denne bevilgningsrammen kan fagdepartementene fremme forslag om startbevilgninger til nybygg/rehabiliteringer uten at kostnadsrammen er forelagt Finansdepartementet. Prosjekter med en kostnadsramme over 100 mill. kroner må allikevel alltid fremmes for Finansdepartementet og Regjeringen som egne saker. Det samme gjelder

prosjekter som har helt spesiell politisk interesse, uavhengig av kostnadsrammen. Forslaget til kostnadsramme må forelegges Finansdepartementet i god tid før prosjektet planlegges igangsatt.

Ordningen administreres rent praktisk av Statsbygg. For å sikre kontroll med bevilgningsbehovet i senere budsjetterminer, bør bevilgningene første termin utgjøre om lag 10 pst. av samlet kostnadsramme. Det understrekes at det ikke vil gis husleiekompensasjon for denne type prosjekter.

ii) Bygg hvor fagdepartementene krever full eller delvis husleiekompensasjon eller bygg utenfor husleieordningen

Behov for midler til bygg der fagdepartementene krever hel eller delvis husleiekompensasjon må fremmes som satsingsforslag mot profiltotten. Det samme gjelder bygg utenfor leiesystemet dersom fagdepartementene ikke dekker investeringsbeløpet innenfor budsjettammen. Slike bygg må alltid være kostnadsberegnet tilfredsstillende for å kunne bli vurdert på samme måte som alle øvrige forslag som blir fremmet mot profiltotten. I likhet med øvrige satsingsforslag, må forslag om igangsetting av nye bygg fremmes til Halvorsbøle-konferansen. I utgangspunktet bør også prosjektets kostnadsrammer og byggeprogram være godkjent av Finansdepartementet før Halvorsbøle-konferansen. Endelig frist for godkjenning av kostnadsrammer for byggesaker som gjelder statsbudsjettet for 2002 settes til 1. mai 2001.

Spørsmålet om eventuell leiekompensasjon avgjøres samtidig med spørsmålet om tildeling av investeringsmidler fra profiltotten.

For øvrig gjelder de samme krav til dokumentasjon som for andre satsingsforslag, jf. pkt. 4 foran.

Kunstnerisk utsmykking

I alle statlige byggesaker skal det innenfor kostnadsrammen avsettes midler til kunstnerisk utsmykking i henhold til kongelig resolusjon av 5. september 1997. Nyordningen omfatter bygg som fikk startbevilgning i forbindelse med statsbudsjettet 1998 eller senere. Ordningen gjelder også for ombygging eller rehabilitering av bygg. Midlene skal stilles til disposisjon for Utsmykkingsfondet for offentlige bygg som har ansvar for å gjennomføre utsmykkingen.

6. ENDRINGER I BUDSJETTFORSLAG VEDRØRENDE KOMMUNESEKTOREN

Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet gjør oppmerksom på at endring av bevilgninger vedrørende kommunesektoren alltid må tas opp med Kommunal- og regionaldepartementet. Bakgrunnen er at bevilgninger til kommunesektoren inngår når Regjeringen fastsetter mål for vekst i kommunesektorens samlede inntekter.

Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet viser til den nye konsultasjonsordningen mellom staten og kommunesektoren om kommuneopplegget i statsbudsjettet. Kommunal- og regionaldepartementet vil i samråd med Finansdepartementet komme nærmere tilbake med opplegg for konsultasjonene knyttet til arbeidet med 2002-budsjettet, i januar 2001.

Som i fjor må hvert departement i tilknytning til Halvorsbølekonferansen og justeringsmaterialet til mai-konferansen redegjøre for planlagte forslag som berører kommunesektoren i 2002. I det følgende blir det etter samråd med Kommunal- og regionaldepartementet pekt på enkelte punkter det er viktig å være oppmerksom på når det gjelder forslag som berører kommunesektoren.

6.1 Øremerkede tilskudd og kommunal medfinansiering av tiltak (egenandeler)

Av hensyn til kommunenes og fylkeskommunenes muligheter for å foreta en helhetlig vurdering av ressursfordelingen til ulike formål, må omfanget av særskilte øremerkede tilskudd vurderes kritisk. Det vises her også til omtalen av bruken av øremerkede tilskudd i kommuneøkonomiproposisjonen for 2001 med plan for innlemming av øremerkede tilskudd i inntektssystemet i perioden 2001-2007. Siktemålet er å gi kommunesektoren større handlefrihet gjennom å redusere antallet og omfanget av øremerkede tilskudd. Eventuelle forslag fra departementene om opprettelse av et øremerket tilskudd skal ledsages av:

- en begrunnelse for hvorfor det ikke er tilstrekkelig å kanalisere midlene gjennom inntektssystemet, men derimot er nødvendig å opprette et eget øremerket tilskudd.
- en konkret etterprøvable målsetting for tilskuddet og konkrete resultatkriterier som skal danne grunnlag for rapportering
- forslag til tidspunkt for når tilskuddet skal vurderes på nytt og eventuelt fases ut eller legges inn i inntektssystemet
- nærmere informasjon om hvordan tilskuddsordningen er tenkt utformet.

Det vises for øvrig til økonomireglementets bestemmelser om forvaltning av øremerkede tilskuddsbevilgninger til kommuner og fylkeskommuner.

Beregning av kommunale egenandeler

Kostnadene ved satsingsforslag, regelendringer e.l. dekkes vanligvis ikke fullt ut av et øremerket tilskudd. Dersom en endring eller et nytt tiltak vil medføre krav om kommunal medfinansiering (egenandel), må størrelsen av egenandelen beregnes. Slike beregninger forutsettes gjort av fagdepartementet, som må beregne eventuell kommunal eller fylkeskommunal egenandel ved:

- reformer og satsingsforlag på nye og eksisterende 60-poster
- regelverksendringer (nye lover, forskrifter etc.)
- endringer av oppgavefordelingen.

Disse beregningene må tas inn i konsekvensutredningen til Regjeringens første konferanse om statsbudsjettet for 2002.

Virkingen for eventuelle kommunale egenandeler må også beregnes i tilfeller der konsekvensjusteringen av en 60-post viser endringer av betydning.

Dersom satsingsforslag, nye tiltak e.l. forutsetter endring i gebyrfinansiering eller annen egenbetaling fra brukere, må det foretas beregninger av omfanget av dette. Det må også vurderes om kommunene/fylkeskommunene har en reell politisk mulighet til å gebyrfinansiere tiltaket.

6.2 Justeringskonferansen

Fagdepartementet må i materialet til justeringskonferansen i mai redegjøre for planlagte endringer i regelverk fra 2002 som har økonomiske konsekvenser for kommunesektoren, og som finansieres ved omdisponering innenfor fagdepartementets egen ramme. Dette gjelder selv om endringene ikke vil medføre kommunale egenandeler. Eksempelvis kan det dreie seg om flytting av midler mellom 60-poster og øvrige postgrupper, endring i takster, gebyrer eller annen egenbetaling fra personer. Det kan også omfatte regelendringer som gjelder krav til standarder mv.

Vi minner også om rutinene i forbindelse med kommuneøkonomiproposisjonen for behandling av endringer i oppgavefordelingen og andre endringer som planlegges i kommunesektoren for neste år. Nærmere orientering om dette vil bli utsendt fra Kommunal- og regionaldepartementet i månedskiftet februar/mars 2001.

6.3 "Stjernemerking" av 60-poster

Også under forberedelse av budsjettforslaget for 2002 vil beløp knyttet til 60-postene bli "stjernemerket" innenfor fastsatte budsjettammer, for å markere at de er unntatt fra departementenes frie omdisponeringsadgang. Dette er nødvendig fordi 60-postene inngår i de samlede inntekter for kommunesektoren. Som tidligere nevnt har Regjeringen egne mål knyttet til veksten i sektorens samlede inntekter.

Det vil likevel være adgang for departementene til å ta opp med Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet spørsmålet om å flytte beløp fra 60-poster til andre postgrupper. Det må i så tilfelle fremmes forslag til omdisponering for Kommunal- og regionaldepartementet i forkant før det forelegges Finansdepartementet.

6.4 Forsøk med rammefinansiering

Det er i forbindelse med forsøket med tildeling av øremerkede tilskudd som rammetilskudd i enkelte kommuner, overført midler fra fagdepartementer til Kommunal- og regionaldepartementet. Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet vil komme tilbake til budsjettmessige konsekvenser av forsøket for 2002.

7. PRISOMREGNING

De foreløpige departementsvise rammene som fastsettes under den første budsjettkonferansen om 2002-budsjettet er i 2001-prisnivå. Omregning til 2002-prisnivå vil på vanlig måte bli foretatt etter konferansen. Resultatet av prisomregningen blir meddelt i departementenes rammebrev.

8. FORELØPIG TIDSPLAN

Marskonferansen

Frist for innlevering av post 01 i 2001-budsjettet fordelt på lønn og kjøp av varer og tjenester	12. januar
Frist for innlevering av materiale til konsekvensjusteringen	19. januar
Frist for innmelding av nye, store satsingsforslag	26. januar
Regjeringens første rammekonferanse om 2002-budsjettet	11. -13. mars
Utsending av Hovedbudsjettskriv	23. mars

Justeringskonferansen (gjennomføres ved behov)

Frist for innlevering av justeringsmateriale	24. april
Regjeringens andre rammekonferanse med fastleggelse av endelige rammer	ultimo mai
Utsendelse av Tillegg til Hovedbudsjettskriv	13. juni

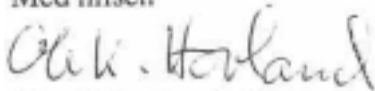
Sluttprofilering av budsjettet – august/september

Innlevering av rammefordelingsforslaget	27. juli
Regjeringens vurdering av budsjettforslaget med fordeling av profilavsetningen	August/ September

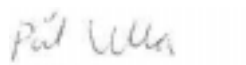
Fremleggelse av budsjettet

Fagproposisjonene i statsråd:	medio september
Gul bok i statsråd:	ultimo september
Budsjettet legges fram for Stortinget	medio oktober

Med hilsen

Ole K. Hovland e.f.
ekspedisjonssjef

Pål Ulla
avdelingsdirektør